

Copyright foto

Copyright
foto

Van nul naar vijftig hectare bieten

Hij was melkveehouder, werd actief in de glastuinbouw en is tegenwoordig ook akkerbouwer. Anton Varekamp bouwde in tien jaar stapsgewijs een bedrijf op van 220 hectare in de Hoeksche Waard. Naast grond investeerde hij flink in suikerquotum, want in bieten ziet hij kansen. „Sluit die twee oude suikerfabrieken en bouw een nieuwe.”

Een nieuw bestemmingsplan veranderde in de jaren negentig niet alleen het agrarische gebied rond Maasland (ZH), maar ook het leven van Anton Varekamp. De kassen van het Westland rukten op in zuidelijke richting en Varekamp koos ervoor om te stoppen met het melken van zijn honderd koeien. Op een deel van zijn grond begon hij in 1997 met de bouw van een kassencomplex. Inmiddels is dit uitgegroeid tot een 9 hectare groot paprikabedrijf. Achter de lege stallen van het veebedrijf doemt het op als een glazen wand in het groen. Maar veel opmerkelijker was de stap die Varekamp in 1998 nam. In dat jaar kocht hij 56 hectare grond in de Hoeksche Waard, met de bedoeling om er een akkerbouwbedrijf te stichten. „De akkerbouw heb ik altijd een mooie sector gevonden. Ook in Maasland had ik altijd een hoekje akkerbouw, al leende de grond zich daar niet voor. Ik ben niet zozeer een machineman, maar ik vind het vooral mooi om uit de bodem te halen wat erin zit.” Het nieuwe akkerbouwbedrijf is de afgelopen

De loonwerker rooit de bieten van Anton Varekamp, maar wordt daarnaast voor veel meer werkzaamheden op het bedrijf ingeschakeld.

tien jaar stapsgewijs gegroeid naar een omvang van 220 hectare, waarvan 100 hectare aan één blok. Dagelijks pendelt Varekamp heen en weer naar Numansdorp in de Hoeksche Waard, een half uurtje rijden vanuit Maasland. Een Romneyloods is het enige onderkomen van Varekamp; de auto en de trekker zijn z'n kantoor.

Bietenquotum

Het bouwplan is traditioneel, met aardappelen, granen, uien en bieten. Suikerbieten zijn in de Hoeksche Waard traditioneel een groot gewas, mede vanwege de nabijheid van de inmiddels gesloten fabriek in Puttershoek. De lichte kleigrond leent zich er goed voor, vindt Varekamp. Bij de aankoop van grond heeft hij zo veel mogelijk het bietenquotum overgenomen van de stoppende boeren. Daarnaast kocht hij door de jaren heen 300.000 kilo suiker los bij, waardoor de teelt met inmiddels 50 hectare bijna een kwart van het bouwplan uitmaakt.

Varekamp had verschillende redenen om in de bietenenteelt te investeren: „Ik vind het een leuke teelt, het gewas vraagt relatief weinig arbeid en je krijgt er niet al te rot land van terug. Ik heb het liever dan gerstland, want dat is veel natter.”

Dat neemt niet weg dat hij natuurlijk niet in quotum investeert als hij geen vertrouwen zou hebben in de bietenenteelt op de langere termijn. „Er is afgelopen jaar veel gediscussieerd over de rendabiliteit van de teelt, zeker toen de graanprijs even piekte en we de generieke korting op de basisreferentie kregen. Maar mijn gevoel zegt dat het een tijdelijke dip is. Ik geloof ook niet dat het quotumsysteem in 2013 zomaar verdwijnt, zonder dat er iets voor in de plaats komt.”

Varekamp was in eerste instantie 'niet happy' dat iedere teler dit jaar de dubbele hoeveelheid van zijn referentie mag leveren tegen de quotumprijs. „Dat is zuur voor de mensen die gemotiveerd zijn om in quotum te investeren. Maar goed, het gaat er uiteindelijk om dat er genoeg bieten in de fabriek komen. Een hoger rendement zien we als het goed is terug in de bietenprijs en daar profiteert iedereen van.”

BCA-resistent

Over opbrengsten van dit seizoen is hij goed te spreken. De uitslagen van levering begin oktober lieten al prima cijfers zien: 17,3 procent suiker, een winbaarheid van 92,5 en 71 ton wortel per hectare. Dat komt neer op 12,3 ton suiker per hectare voor het ras Coyote, dat als eerste aan de beurt was.

De andere rassen die Varekamp teelt, zijn Shakira en de aaltjesresistente rassen Margitta en Theresa. Nu al teelt hij op meer dan de helft van het bietenareaal een BCA-resistent ras. Volgend jaar is dat 80 procent en binnen een paar jaar verwacht de akkerbouwer uitsluitend resistente rassen te telen. „De resistente rassen presteren steeds beter en doen bijna niet meer onder voor de standaard rassen. Ik heb in 2000 nog 25 hectare grond laten ontsmetten; het laatste jaar waarin dat mocht. Dat was

toen een antwoord op de intensieve teelten. Ook wat extra bemesting kon het een en ander verbloemen. Dat merk ik; de resistente rassen kunnen met wat minder stikstof toe.”

Toch is Varekamp bewust niet te voorzichtig met zijn stikstofgift. „Ze zeggen dat een late gift suiker kost. Dat zal best zo zijn, maar het is beter dat je gewas doorgroeit dan dat het stil komt te staan. Ik zie wel eens blokken bieten die eind september groener staan dan in augustus. Dat kost pas suiker.”

Naast voldoende stikstof is een tijdige bestrijding van bladschimmels van belang om het blad zo lang mogelijk groen en gezond te houden. „De inzet van fungiciden is een investering die zich absoluut terugverdient. Op dat punt kunnen we de komende jaren meer bereiken, wellicht aangevuld met resistente rassen. Verder heb ik goede ervaringen met bladvoeding. Ook daarmee valt volgens mij nog wat te halen.”

Rendement

Dit voorjaar heeft hij nog uitgezaaid op 12,5 tot 13 ton suiker per hectare, maar net als veel collega-telers wil hij de komende jaren toewerken naar een opbrengst van 15 ton suiker. Met een combinatie van nieuwe rassen, een uitgekende bemesting, een optimale gewasbescherming en een goede zorg voor de grond is dat volgens Varekamp heel goed mogelijk.

Aan de kostenkant van de teelt valt volgens hem niet veel meer te halen. Voor het bereiken van een hogere opbrengst moeten de kosten misschien zelfs wel iets omhoog. „Wellicht dat schaalgrootheid in de toekomst nog wat meer

'Mooi om uit de bodem te halen wat erin zit'

voordeel gaat opleveren. Voor de prijs van een pak zaad maakt het nu niet uit of je twee of twintig pakken bestelt. Hetzelfde geldt voor loonwerk. De rekening voor het rooien van een blok van 3 hectare is omgerekend per hectare net zo hoog als van 30 hectare, terwijl dat voor een loonwerker natuurlijk wel verschil maakt. Aan de andere kant moet je niet het onderste uit de kan willen halen. Een loonwerker moet de lucht hebben om te kunnen investeren, bijvoorbeeld in de nieuwe ontbladertechnieken die op de markt zijn.”

De grootste mogelijkheden om een hoger rendement te halen ziet hij verderop in de keten. „De suikerfabrieken staan acht maanden per jaar stil. Waarom doen we daar geen andere dingen? Niet alleen suiker maken, maar ook aan de slag met ethanol of andere producten, of misschien wel met de verwerking van andere gewassen. We moeten innoveren. Sluit die twee oude fabrieken, verkoop ze, en bouw een nieuwe fabriek op een centrale locatie. Volgens mij is er veel meer mogelijk.”

HET BEDRIJF

Anton Varekamp uit Maasland (ZH) heeft een 220 hectare tellend akkerbouwbedrijf in de Hoeksche Waard, dicht bij Numansdorp. Op de lichte kleigrond teelt hij consumptieaardappelen, suikerbieten, zaai- en plantuien en winter-tarwe. Een deel is verhuurd voor de teelt van pootaardappelen. Varekamp begon zijn bedrijf met de aankoop van 56 hectare in 1998. Sindsdien heeft hij zijn areaal in stappen uitgebreid tot de huidige omvang. Tot dusver opereert Varekamp vanuit een Romneyloods, maar de plannen voor nieuwe bedrijfsgebouwen liggen klaar. Behalve het strooien van kunstmest en het zaaien van graan en groenbemesters, besteedt hij het meeste werk uit aan de loonwerker en collega-akkerbouwers.

Copyright foto

